

MAT1000 - MATEMATIKK FOR ØKONOMER

Tid:	4 timer (09:00 - 13:00)
Sidetall:	2
Hjelpemiddel:	Formelsamling og kalkulator
Vekting:	Alle delspørsmål teller likt (10 % hver)

BOKMÅL

Oppgave 1

En funksjonen f er gitt ved at: $f(x) = x^4 - 8x^2 + 16$

a) Regn ut funksjonsverdiene til følgende x -verdier: $-3, -1, 0, 1, 3$.

Vis at funksjonen også kan skrives som: $f(x) = (x^2 - 4)^2$

Finn nullpunktene til f .

b) Bestem $f'(x)$.

Avgjør hvor funksjonen f er voksende og hvor den er avtagende.

Finn lokale ekstrempunkt for f og avgjør om noen av dem er globale.

c) Bestem $f''(x)$.

Gjør rede for hvordan grafen til f krummer og finn vendepunktene.

Skisser grafen til f .

d) Beregn verdien:
$$A = \int_0^1 (x^4 - 8x^2 + 16) dx$$

Merk av det området på grafskissen som A kan sies å angi størrelsen på.

Oppgave 2

- a) Funksjonen f er gitt ved at: $f(x) = (3 - x^2)e^{-x}$
Vis utregning av funksjonsverdiene til x -verdiene: -1 , 0 og 3 .
Bestem $f'(x)$ og bruk denne til å finne ekstrepunktene for funksjonen.
- b) Funksjonen g er gitt ved at: $g(x) = x - 2\sqrt{x}$
Bestem skjæringspunktene mellom grafen til g og de to koordinataksene.
Avgjør om g har noen ekstrepunkt.

Oppgave 3

- a) Kari solgte leiligheten sin 1. august 2018 for 1 200 000 kr, akkurat idet hun ble student. Hele dette beløpet ble satt rett inn på en ny konto i banken til 2.5 % årlig rente.
Hva vil verdien av beløpet være etter 1 år og etter 3 år?
Kari kjøpte denne leiligheten for 700 000 kr den 1. august 2013. Hva var gjennomsnittlig årlig prosentvis verdistigning for leiligheten mens Kari eide den?
- b) Kari vil bruke overskuddet fra leilighetssalget, dvs. 500 000 kr, til å finansiere 3 år med studier. Resten av pengene skal stå urørt på bankkontoen. Hun vil ta ut et fast beløp i utgangen av hver måned, første gang etter en måned (i utgangen av august 2018). Kari regner med 2.5 % årlig rente i hele studietiden, dvs. 0.206 % månedlig rente.
Hvilket fast beløp kan hun da ta ut, dersom overskuddet skal holde til nøyaktig 3 år med uttak hver måned?
Hvor mye vil Kari ha i banken etter 3 år med studier (uten nye innskudd), dersom hun ikke tar ut noe de 2 siste månedene etter fullført studium i juni 2021?

Oppgave 4

Funksjonen h er gitt ved at: $h(x, y) = xy^2 - xy - y + 1$

- a) Finn de partielle deriverte av 1. og 2. orden for funksjonen h .
Vis at funksjonen h har to stasjonære punkt: $(-1, 0)$ og $(1, 1)$.
Klassifiser de stasjonære punktene.
- b) Vis at funksjonen h kan skrives som: $h(x, y) = (xy - 1)(y - 1)$.
Skisser området D i xy -planet der: $D = \{ (x, y) \mid 1 \leq x \leq 2, \frac{1}{x} \leq y \leq 1 \}$
Finn minimum for funksjonen h over området D .